

Kárpáti Magyar Krónika

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
elektronikus lapja

Kiadja a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai
Közössége

Lapengedély száma: 3 T Nr. 188

Kárpáti Magyar Krónika – XXV. (XXII.) évfolyam, 2. (304.) szám. 2021. február 1.

Írta: Zubánics László, Dupka György, Szemere Judit, Fuchs Andrea | A kiadás éve: 2021

EZ VOLT 2021 JANUÁRJÁBAN

Elismerések

* A Falvak Kultúrájáért Alapítvány a magyar kultúra napja (január 22.) alkalmából minden évben odaítéli a *Magyar Kultúra Lovagja* címet. 2021-ben Kárpátaljáról **Szemere Judit** (Beregszász) kapja az elismerést.

* A kárpátaljai magyar kultúra fejlesztésében végzett áldozatos munkájáért a *Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia oklevelét* – prof. Balázs Géza elnök és prof. Pomogáts Béla tiszteletbeli elnök aláírásával – kapta:

– **dr. Hulpa Diána** nyelvész, az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézete Magyar Filológiai Tanszékének docense;

– **Dolinai Daruda Zsuzsanna** történész, az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézete Magyar Történelem és Európai Integráció Tanszékének adjunktusa, a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács (KMAT) titkára;

– **dr. Molnár D. Erzsébet** történész, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola docense, a Lehoczky Tivadar Társadalomtudományi Kutatóközpont vezetője;

– **Rusznák György** kulturális mecénás, az ungvári Váralja múzeum-kávézó vezetője;

– **Literáti Tetyana** újságíró, helytörténész;

– **Gál Erika** pedagógus, a Nagydobronyi Református Líceum igazgatója;

– **fr. Weinrauch Mórió OFM** plébániai kormányzó, a Nagyszőlősi Ferences Rendház tagja;

– **Kovach Anton** ungvári festőművész (a Kárpátaljai Szövetség felkérésére a Trianon-centenárium alkalmából a *Szent István keresztény hagyatéka – a magyar Szent Korona vármegyéi* című, 64 képből álló tárlat alkotója).

* A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet életmű elismerő díszoklevelét kapta:

– **dr. Zékány Krisztina** nyelvész, az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézete Magyar Filológiai Tanszékének vezetője;

- **Ferenczi Tihamér** badalói költő;
- **Weinrauch Katalin** beregszászi gyermekíró, költő;
- **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, író, folklórkutató, MMMA-tag;
- **Beleny Mihajlo** ókemencei szobrász;
- **Beleny Puhlik Magdolna** ókemencei képzőművész;
- **Nigriny Edit** ungvári képzőművész.

* *Együtt Nívódíjban* részesült a beregszászi **Nagy Tamás** költő, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) tagja, a folyóirat aktív szerzője. Laudációt mondott **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, MMA-tag, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke.

Januári események

2021. január 1. Meskó János történész, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) elnökségének tagja, **dr. Spenik Sándor**, az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézetének igazgatója, az UMDSZ OT elnöke az ungvári magyarság nevében megkoszorúzták Petőfi Sándor szobrát. A nagy magyar költőről elnevezett tér az ungváriaknak is megbecsült emlékhelye.

* A magyar költészet egyik legismertebb és legkiemelkedőbb alakja, Petőfi Sándor születésének évfordulójáról szűk körben emlékeztek meg Beregszászon, a költő szobránál. Beszédet mondott **Molnár D. István**, a KMKSZ Beregszászi Alapszervezetének elnöke.

* Petőfi Sándor születésének emléknapiját Badalóban is méltatták. Ebből az alkalomból a református templomban ígét hirdetett **Sápi Zsolt** lelkipásztor. Nemzeti imánk, a *Himnusz* eléneklését követően ünnepi beszédet mondott **dr. Jakab Lajos** helyi családorvos, a KMKSZ Badalói Alapszervezetének elnöke. **Szilágyi Mátyás** beregszászi főkonzul üdvözlését és újévi jókívánságait **Békésyné dr. Lukács Angéla** konzul asszony tolmácsolta a helyieknek. Köszöntötte a gyülekezeti közösséget **Szalai Imre**, Badaló elöljárója. Az istentisztelet végén az emlékezők megkoszorúzták a templom külső falán lévő Petőfi Sándor-emléktáblát.

2021. január 8. A kijevei hatóság utólag engedélyezte a szabadtéri múzeumok működését a január 24-ig tartó szigorított karantén ideje alatt.

2021. január 9. Az egyházi és a kézműveshagyományok egyidejű megtartásával ünnepelték idén (is) vízkereszt ünnepét a Salánki Görögkatolikus Egyházközségben, mely Kárpátalja legnagyobb magyar ajkú görögkatolikus közössége.

2021. január 13. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) megdöbbenéssel olvasta és határozottan visszautasítja **Petruska István** – a Beregszászi Járási Állami Közigazgatási Hivatal nemrég leváltott elnöke, leendő kormányzóhelyettes – Magyar Nemzetnek adott interjújában elmondottakat. *„Hibásnak és félrevezetőnek tartjuk azt az állítást, hogy az Ukrajna és Magyarország között megromlott kapcsolatok oka a nem megfelelő magyar kisebbségpolitika lenne.*

Egyrészt azért, mert a kisebbségpolitika a belpolitika része, s mint ilyen, a magyar kormányzat viszonyát mutatja a Magyarországon élő kisebbségekhez, ami példamutatónak tekinthető. A nyilatkozó valószínűleg a magyar nemzetpolitikára gondolt, és azt tartja nem megfelelőnek.

Másrészt, a két ország közötti kapcsolatok megromlása Ukrajna Alkotmányában is garantált kisebbségi jogok szűkítésével kezdődtek. Azt megelőzően jószomszédi viszony jellemezte a két ország kapcsolatát. Európai uniós tagországgként Magyarország jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy Ukrajna aláírja a társulási szerződést az EU-val. Magyarország kül- és nemzetpolitikája révén az elmúlt évtizedben számos humanitárius, szociális és gazdasági támogatás érkezett megyénkbe, amely nagyban segítette az itt élő közösség megmaradását, vidékünk fejlődését, s amiért elsősorban hálával és köszönettel tartozunk a magyar kormányoknak.”

2021. január 16. Ukrajnában ezen a napon lépett életbe a sokat vitatott nyelvtörvény azon rendelkezése, amely értelmében kötelezővé vált az ukrán nyelv használata a szolgáltatói szféra és a kereskedelem minden szintjén. Ennek értelmében először ukránul kell megszólalni az eladónak, és csak abban az esetben válthat más nyelvre, ha azt a kliens kéri.

* Mintegy száz feljelentés érkezett be két nap alatt az államnyelvvédelmi ombudsman titkárságához azt követően, hogy január 16-án kötelezővé vált az ukrán nyelv használata a szolgáltatói szférában – jelentette be **Tarasz Kreminy** államnyelvvédelmi ombudsman egy televíziós interjúban – adta hírül a korrespondent.net hírportál.

2021. január 19. Az Állami Statisztikai Hivatal adatai szerint Ukrajna népessége 2020. december elején 41,63 millió volt, így az év során 292,8 ezer fővel lett kevesebb a 2019. december 1-jei adatokhoz képest.

2021. január 19. Törölték a kárpátaljai tanácsok összes döntését a regionális nyelvek működésével kapcsolatban. *„Válaszul Tarasz Kreminy, az államnyelv védelméért felelős biztos fellebbezésére Irina Venediktova ukrán főügyészhez, miszerint biztosítani kell egyes megyei és helyi tanácsok regionális nyelvek működésével kapcsolatos jogellenes határozatainak visszavonását, az államnyelv védelméért felelős biztos titkárságához levél érkezett a Kárpátaljai Megyei Ügyészségtől, melynek értelmében érvénytelenítették a Beregszászi Járási Tanács és a Nagyszőlősi Járási Tanács regionális nyelvekkel kapcsolatos rendeleteit. A határozat értelmében ezennel visszavonták az önkormányzatok minden döntését a regionális nyelvek működéséről Kárpátalján”* – olvashatjuk **Tarasz Kreminy** sajtószolgálatának Facebook-oldalán

2021. január 21–24. A Kárpátaljai Református Ifjúsági Szervezet TIBorKA nevű alapszervezete az idei évet imakaravánnal indította. A szervezők szerint az imádság kiemelt fontosságú az egyén hitéletében, ezért a program által arra szerették volna buzdítani a fiatalokat, hogy merjenek közösségben együtt imádkozni. Három helyszínen várták az érdeklődőket az eseményre: Tiszaújlakon, Nagypaládon és Visken. **Sipos József**, a Kárpátaljai Református Ifjúsági Szervezet (KRISZ) elnöke elmondta: sok fiatal érdeklődött a programra.

2021. január 22. A 86 éves **Pomogáts Béla** Széchenyi-díjas irodalomtörténész, a magyar irodalom utazó nagykövete a Covid-19 járvány miatt ebben az évben sem tudott részt venni a Magyar Kultúra Napja rendezvénysorozatunkon. A következő üzenetet küldte **Dupka Györgynek**, a MÉKK elnökének: *„Kedves Gyuri, nagyon sajnálom, hogy ezen a szép ünnepen nem lehetek közöttetek, mint ahogy korábban több alkalommal is megtörtént. Ezért így kívánok a Magyar Kultúra Napja alkalmából mindannyiótoknak kitartó munkát, jó egészséget és sok sikert. Hiszek abban, hogy az ilyen közösségi ünnepek, mint amilyen most a Magyar Kultúra Napja, meg fogják erősíteni a magyarság kulturális identitását és összefogását - a határok fölött, a határok ellenére. Boldog lennék, ha közöttetek lehetnék, így a messzi távolból küldöm jókívánságaimat. Megbecsüléssel és baráti szeretettel Pomogáts Béla”*

2021. január 22. Ukrajna egységének napján az ország többi megyéjéhez hasonlóan Kárpátalja is csatlakozott a hivatalos megemlékezésekhez. Ungváron a megye vezetői Tarasz Sevcenko szobránál helyezték el virágcsokraikat. A jelenlévőknek felolvasták Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa elnökének levelét.

2021. január 22. A beregszászi posta épületén lévő Kölcsey-emléktáblánál szűk körben méltatták a magyar kultúra napját. A *Himnusz* eléneklése után ünnepi beszédet mondott **dr. Orosz Ildikó**, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola elnök asszonya, **Babják Zoltán** polgármester, **Molnár D. István**, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség Beregszászi Alapszervezetének elnöke. Majd a civil szervezetek, intézmények vezetői, képviselői megkoszorúzták az emléktáblát.

2021. január 22. A beregszászi Keresztény Értelmiségiek Szövetsége (KÉSZ) **Finta Klára** lokálpatrióta képeinek kiállításával emlékezett meg a magyar kultúra napjáról. A Pásztor Ferenc Közösségi és Zarándokház kiállítótermébe szervezett tárlat megnyitója a koronavírus-járvány megfékezésére hozott karanténintézkedések miatt – mint oly sok minden – a virtuális térbe költözött. A **Bunda Szabolcs** készítette videón **Molnár János**, a helyi római katolikus egyházközség esperes-plébánosa, **Jakab Eleonóra**, a beregszászi Keresztény Értelmiségiek Szövetségének elnöke köszöntötte a virtuális kiállítás megnyitó résztvevőit. **Finta Klára** életútját **Pirigyi Gergely** ismertette.

2021. január 22. **Petruska Istvánt** nevezték ki a Kárpátaljai Megyei Állami Adminisztráció (ODA) vezetőhelyettesi posztjára. A tisztviselő eddig a Beregszászi Járási Állami Adminisztrációt (RDA) irányította, újabb kinevezéséről közösségi oldalán számolt be.

2021. január 24. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) Badalói Alapszervezete és a Badalói Református Egyházközség vasárnap gyülekezeti közösségben méltatta a magyar kultúra napját.

2021. január 25. Az ukrán nyelvi ZNO-n azért buktak el olyan nagy arányban a nemzetiségi iskolák végzősei, mert az anyanyelvük dominált náluk, ezért az egy tömbben élő nemzetiségi kisebbségek és őshonos népek számára meg kell teremteni a legjobb feltételeket az ukrán nyelv tanulásához – jelentette ki **Tarasz Kreminy** államnyelvvédelmi ombudsman a censor.net internetes portálon megjelent interjújában.

2021. január 25. **Rezes Károly**, a Beregszászi Járási Tanács (BJT) elnökének az ötödik közgyűlés után adott sajtótájékoztatója szerint a régi Beregszászi és Szőlősi járásban megtalálható különböző (egészségügyi, kulturális és oktatási) objektumok 97 százalékát sikeresen átadták a kistérségeknek. A BJT az átadásokkal járó teendők oroszlánrészét már elvégezte, ám a befejezés még odébb van. Megkezdődik ezeknek az épületeknek az átvétele, leltározása, ami még egy nagyon hosszadalmas munka.

2021. január 26. Ungváron került átadásra azon értékes lélegeztető gépek soron következő tétele, amelyeket a magyar kormány azzal a céllal adományozt Ukrajnának, hogy segítse a Covid-19 járvány elleni küzdelmet. Magyarország ezúttal újabb 50 darab lélegeztető gépet adományozott Ukrajnának, amelyeket kilenc megye negyvenhat egészségügyi intézményébe küldenek el Ukrajna nyugati és keleti régióiba egyaránt. A Covid-19 elleni küzdelemben minden emberi élet fontos, ha a készülékeknek köszönhetően legalább egy élet megmenthető, akkor Magyarország eléri célját, miszerint segítséget nyújt, nemzetiségtől függetlenül.

2021. január 26. **Szijjártó Péter** magyar külgazdasági és külügyminiszter hivatalos kijevi látogatásának előestéjén vérontással fenyegető, „Ukrainai hazafiak” aláírással ellátott levelet kapott Magyarország kijevi nagykövetsége, az ungvári főkonzulátus, a beregszászi konzulátus, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola és az Egán Ede Kárpátaljai Gazdaságfejlesztési Központ. *„Mi, ukrainai hazafiak közöljük veletek, hogy amennyiben külügyminiszteretek, Szijjártó Péter Ukrajnába utazik, cselekedni fogunk. Elfáradtunk azt szemlélni, ahogyan Magyarország megpróbálja elvenni a területünket. Cselekedni fogunk. Szélsőségesen keményen. Ha a miniszteretek Ukrajnába jön, nagy vérontásra készüljétek, magyar vér fog folyni”* – áll az ukrán nyelvű levélben. A fenyegető levélről szóló értesülést a kijevi nagykövetség az MTI-nek megerősítette, és közölte, hogy az ügyben feljelentést tett.

2021. január 26. Aláírták az „Egán Ede” Kárpátaljai Gazdaságfejlesztési Központ” Jótékonyági Alapítvány működési szerződését Budapesten. Az okmányt hagyományosan **Magyar Levente**, Magyarország Külgazdasági és Külügyminisztériumának parlamenti államtitkára, miniszterhelyettes és **Brenzovics László**, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKKSZ), illetve az „Egán Ede” Kárpátaljai Gazdaságfejlesztési Központ” Jótékonyági Alapítvány elnöke látta el kézjegyével.

2021. január 27. Újabb fenyegető levelet kapott a kárpátaljai magyarság. Az e-mail ezúttal is a magyar külképviseletekhez és az „Egán Ede” Kárpátaljai Gazdaságfejlesztési Központhoz érkezett. *„Ma azokhoz a magyarokhoz intézzük szavainkat, akik Ukrajna területén élnek, valamint Szijjártó Péter magyar külgazdasági és külügyminiszterhez. Már figyelmeztettünk titeket. Azt hiszitek, hogy nem látjuk, miként próbáljátok megsemmisíteni a biztonságunkat, azt hiszitek, hogy Ukrajna patriótái hallgatni fognak és elnézik, miként akarjátok elfoglalni a földjeinket? Nem! Cselekedünk! Továbbra is cselekedni fogunk. Ez a mi földünk, ez Ukrajna. Mi mindnyájatokat ismerjük, tudjuk, hogy hol vagytok és tudjuk, hogy hol vannak a családjaitok. Ismerünk téged is, Szijjártó. Eljött az ideje, hogy Ukrajna hazafiai lépjenek. Szijjártó úr, várunk téged. Készen állunk. Készen állunk válaszolni. Minden lépésedet figyelni fogjuk. Ha eljössz, akkor a legváratlanabb pillanatban csapunk le. Ukrajna nem vár rád. Értsd meg, hogy ha belépsz a szent ukrán földre, csupán napjaid vannak hátra. Ezenkívül, Szijjártó úr, tudd, hogy érkezésed esetén halálra ítéljük a magyarokat is. De megmentheted őket, és leállíthatod a betolakodó politikádat a földünkön. Meglátjuk, mennyire értékes számodra a magyarjaid élete. Utoljára figyelmeztetünk: hagyjátok abba a tevékenységeiteket Ukrajnában, máskülönben a magyarok a saját vérükben fognak megfulladni. Dicsőség Ukrajnának! Dicsőség a hősöknek!”*

2021. január 27. Anatolij Poloszkov, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal vezetője, aki jelen volt Ukrajna és Magyarország külügyminisztereinek január 27-én Kijevben megtartott találkozáján, a tárgyalások Kárpátaljára gyakorolt következményeiről nyilatkozott az ukrán médiának. Kijelentette, hogy az általa vezetett hivatal azon dolgozik, hogy a beregszászi járási kórházat, amely Ukrajna és Magyarország közös projektje, 2021-ben adják át a két ország vezetőinek jelenlétében. Ekkor kerülne sor **Volodimir Zelenszkij** elnök és **Orbán Viktor** kormányfő tervezett találkozájára Kárpátalján.

2021. január 27. Az ukrán parlament bejegyezte a 4648. számú törvényjavaslatot *„Ukrajna őslakos népeinek és nemzeti kisebbségeinek az oktatás területén történő nyelvi jogainak biztosításáról”*, amelynek elfogadása lehetővé teszi az olyan jellegű oktatást, amely figyelembe veszi az őslakos népek és a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek érdekeit. A dokumentumot az Ellenzéki Platform – Az életért frakció képviselői dolgozták ki. A törvényjavaslat társszerzője, **Natalija Korolevszkaja** képviselő elmondta, hogy a törvénytervezet elfogadását a bukovinai románok, a kárpátaljai magyarok és az oroszajkú ukrán állampolgárok egyaránt várják. *„Egy államnyelvünk van, az ukrán, de ez nem azt jelenti, hogy azok az ukránok, akik más nyelveken beszélnek, jogsértéseket és tilalmakat kelljen érezniük nyelvükkel kapcsolatban”* – jelentette ki.

2021. január 27. Kárpátalját közös sikertörténetté kell tenni, mi készen állunk ennek a további építésére – minderről **Szijjártó Péter** külgazdasági- és külügyminiszter beszélt, miután **Dmitro Kulebával**, Ukrajna külügyminiszterével folytatott megbeszélést Kijevben. – *Őszinte és nyílt párbeszéd miatt érkeztem Kijevbe, hogy a problémákat megbeszéljük – mondta Szijjártó Péter.* A politikus szerint a két ország kapcsolata nem a jó irányba fejlődött, de a mai találkozó révén megállítható a kapcsolatok további romlása. *„Elkészült a záhonyi Tisza-híd felújítási terve, készek vagyunk új határt nyitni Nagyhódos és Nagypalád között, és készen állunk 50 millió euróval támogatni a kárpátaljai útépitéseket, továbbá 16 milliárd forinttal támogattunk 34 ezer kárpátaljai gazdát. Készen állunk a magyar autópálya-hálózatot elvezetni az ukrán határig, és készek vagyunk részt venni a túloldali struktúra megépítésében is”* – mondta Szijjártó. A jó szándék jeleként a magyar fél folytatja a humanitárius támogatásokat Ukrajna felé, eddig 2,7 ezer kisgyermek nyaralhatott Magyarországon. Ha a járványhelyzet megengedi, akkor folytatódik ez a program. Az ukrán kórházak pedig 50 lélegeztető gépet kaptak, amelyek 46 nem kárpátaljai kórházba kerülnek – mondta a miniszter. A nyelvtörvény kapcsán azt mondta, hogy azt együtt kell értelmezni az oktatási törvénnyel, és ezt a kisebbségi törvény során is érvényesíteni kell.

Dmitro Kuleba, Ukrajna külügyminisztere arról beszélt, hogy a múlt év végén negatív események voltak, de sikerült kialakítani a konstruktív párbeszédet. Ennek eredménye, hogy most sikerült tárgyra törő párbeszédet folytatni. Partnerként és barátként tárgyalunk egymással – tette hozzá. – Megállapodtak egy magyar–ukrán munkacsoport létrehozásában az oktatás területén, és egy online munkacsoport lesz a vállalkozók között. „Vannak ellentmondások a kapcsolatban, de Magyarország tiszteletben tartja Ukrajna szuverenitását és uniós csatlakozását.” Kuleba elismerte, hogy Magyarország támogatja a donyecki eseményekben megsérült gyermekek gyógyítását. Még mindig a napirenden van **Orbán Viktor** és **Volodimir Zelenszkij** találkozója, és mindent megtesznek, hogy ez a találkozó eredményes legyen, és új fejezetet nyisson a kétoldalú kapcsolatokban. Megállapodtak abban, hogy a magyar–ukrán viszonyt forró szívvel, de hideg kezekkel kell értékelni.

2021. január 27. A szélsőséges elemeket, megnyilvánulásokat ki kell iktatni a magyar–ukrán kétoldalú kapcsolatokból – hangsúlyozta **Szijjártó Péter** külgazdasági és külügyminiszter Kijevben. A külügyi tárcavezető arra kérte hivatali partnerét, **Dmitro Kulebát**, hogy kezdjenek közös munkába a kétoldalú kapcsolatokban az elmúlt években feszültséget keltő oktatási törvény ügyében, és a két ország között létrehozott közös oktatási munkacsoport kezdjen konzultációkat.

2021. január 27. A KEGYES, azaz a Kárpátaljai Elfelejtett Gyermekek Segítését vállaló alapítvány önkéntesei gondozzák a nagyszülősi és a munkácsi kórházakban hagyott gyermekeket. A kicsik általában betegség miatt kerülnek kórházba, majd szüleik „ottfelejtik” őket. Az önkéntesek a koronavírus-járvány miatt március óta nem mehettek be a kórházakba, ezért az alapítvány munkatársai új ötlettel álltak elő: babacsomag programot indítottak, amellyel nehéz sorsú, mélyszegénységben élőket támogatnak.

2021. január 27. Munkácson megemlékeztek a holokauszt áldozatairól. 1944. május 14–24. között 28 584 zsidót küldtek Munkácsról és a környező falvakból az auschwitzi haláltáborba. Közülük csupán mintegy 2000 ember tért haza, miután 1945. január 27-én az Első Ukrán Front csapatai felszabadították a náci auschwitzi táborát, és kiszabadították annak foglyait.

2021. január 28. **Szijjártó Péter** a NAS ukrán tévécsatornának is nyilatkozott ukrajnai látogatása során. Az ukrán riporternek **Szijjártó** leszögezte: érti az ukrán állam szándékát az oktatási törvénnyel – miszerint ötödik osztálytól nincs lehetőség anyanyelvi tanulásra az országban élő kisebbségek számára –, de szerinte nem a fizika, kémia és matematika ukránul oktatásával kellene elérni, hogy Ukrajna polgárai beszéljék az államnyelvet. Szerinte inkább egy külön tantárgyat kellene létrehozni erre a célra, ehhez biztosítanák a tankönyveket is. Ukrajna NATO-tagságának blokkolásáról a külügyminiszter elmondta: Magyarország mindig is támogatta keleti szomszédja integrációs törekvéseit – személyesen Szijjártó is szót emelt a vízummentességért –, de néhány nappal a társulási egyezmény hatályba lépése után a Verhovna Rada elfogadta az oktatási törvényt. „Mi csupán annyit kérünk az ukrán hatóságoktól, hogy adják vissza azokat a jogokat a magyaroknak, amelyek biztosítják számukra azt, hogy az anyanyelvükön tanulhassanak” – szögezte le **Szijjártó**.

2021. január 28. Újabb 60 nappal meghosszabbították a KMKSZ ungvári székháza ellen elkövetett merénylet vádlottjainak fogva tartását. Az erre vonatkozó döntést az Ungvári Körzeti Bíróság, az ügy vizsgálatával foglalkozó bírói testület hozta meg. A tárgyalást több órás késéssel kezdték meg, ugyanis az egyik vádlott, **Volodimir Kondratenko** nem volt hajlandó elhagyni a celláját. A bírói testület ezért azt javasolta, hogy tartsák meg a tárgyalást videó-konferencia keretében.

2021. január 28. A működési szerződés aláírását követően 2021-ben is folytatódik az Egán Ede Kárpátaljai Gazdaságfejlesztési Központ munkája – mondta el **Berki Marianna**, a központ igazgatója. Az alapítvány közel ötéves működése során eddig több mint 16 600 pályázó részesült támogatásban.

2021. január 28. Az ukrán hatóságok elfogadták – sőt, ismerve a mentalitásukat, minden bizonnyal el is várták – Magyarországtól azt az újabb 23 millió forint értékű veszettség elleni

vakcinaadományt, amelyet a segélyezést szervező **Greza István** miniszteri biztos személyesen szeretett volna átadni Csapon az ukrán partnereknek, akik azonban megtiltották számára, hogy belépjen Ukrajnába, és még a nevét is elhallgatták az eseményről kiadott hivatalos közleményben.

2021. január 28. A kárpátaljai magyar tannyelvű iskolák fejlesztésének lehetőségeiről tárgyaltak Budapesten, a Karmelita Kolostorban **Semjén Zsolt**, Magyarország miniszterelnök-helyettese, **Potápi Árpád János** nemzetpolitikáért felelős államtitkár, **Brenzovics László**, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség és Orosz Ildikó, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség elnöke.

2021. január 28. A Pásztor Ferenc Közösségi és Zarándokházban rendezte meg a helyi összekötők idei első találkozóját a Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete (KMNE). A rendezvényre közel 50 településről érkeztek az egyesület kapcsolattartó munkatársai. **Tarpai József** elnök elmondta, hogy a KMNE-nek 800 tagcsaládja van, ami körülbelül 1600 felnőtt személyt jelent. Közülük kerülnek ki azok az összekötők, akik minden területen segítik az egyesület munkáját. Az összekötőkkel negyedévente találkoznak, ezeken az alkalmakon ábeszélnek az elmúlt negyedévet, illetve a soron következő programokat.

2021. január 28–29. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) a magyar kultúra napja rendezvényeit – a koronavírus-járvány megfékezésére hozott hatósági intézkedések miatt – 2021. január 28–29-én rendezte meg Beregszászon, Munkácson és Ungváron. Erről a magyar és ukrán média is beszámolt.

<https://karpatalja.ma/kultura/kulturalis-hirek/koszoruzas-es-beregszaszi-ertelmisegi-forum-a-magyar-kultura-napja-alkalmabol/>

<https://karpatinfo.net/kultura/2021/1/28/magyar-kultura-napja-rendezvenysorozat-kmmi-szervezeseben-koszoruzas-dijatadas->

<https://kiszo.net/2021/01/30/carpatica-art-expo-immar-tizenkettedik-alkalommal/>

https://goloskarpat.info/culture/60151a8ae776b/?fbclid=IwAR11IKNzJ1Ey3rwcQn9cB9fQ5A3leYmtr_4F4ls3HZd8Q-AmmFmQJLULtkQ

https://zakarpattya.net.ua/News/209206-U-ramkakh-Dniv-uhorskoi-kultury-u-skanseni-v-Uzhhorodi-zapratsiuvala-vystavka-robit-chleniv-obiednannia-mytsiv-im.-Munkachi-FOTO?fbclid=IwAR15GxdKh46zl4hd9Go64oc-pr4cMFNTXdOplYtpx2KrdY3_kyoXmnm-XVI

* A rendezvénysorozat nyitányaként megemlékezéssel egybekötött koszorúást tartottak a beregszászi Kölcsey Ferenc- emléktáblánál (a posta épületénél). Ünnepi beszédet mondott **dr. Zubánics László** történész, a KMMI elnöke. Ezt követően elénekelték a *Himnusz*t. Koszorúztak: **Szilágyi Mátyás**, Magyarország beregszászi főkonzulja, **dr. Dupka György**, a MÉKK elnöke, **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, MMA-tag, az *Együtt* folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke, **dr. Zubánics László**, az UMDSZ és a KMMI elnöke, **dr. Tóth Mihály**, az UMDSZ tiszteletbeli elnöke, **Tóth Miklós**, az UMDSZ járási tanácsi képviselője, **Gonc Tibor**, a Beregvidéki Nyugdíjasok Petőfi Sándor Egyesületének elnöke és mások.

* A koszorúást követően a megemlékezés a KMMI székházában folytatódott **Weinrauch Máriaó** ferencesrendi szerzetes fohászával és közös imával. **Ferenci Attila**, a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház művészeinek előadásában elhangzott Kölcsey Ferenc *Himnusz* c. költeménye. A BorzsaVári népi zenekarnak köszönhetően megismerkedhettünk a Kárpát-medence különböző tájegységének népzenejével. **Kovács Abigél** Galga-menti népdalokat, majd a Kovács család kalotaszegi muzsikát adott elő.

A beregszászi értelmiségi fórum vitaindító előadásában **Zubánics László** egyfajta leltárt készített szellemi-közösségi javainkról. Ebből kiderült, hogy igencsak sokszínű élet zajlik mostanság

Kárpátalja magyarok lakta vidékein, és ezt a szellemi pezsgést több mint háromszáz civil és szakmai szervezet biztosítja. Az utóbbi években a tehetséggondozás mellett hatalmas előrelépés történt múltunk feltárása terén, jól szervezett az oktatás és az egyházi élet. Viszont óriási veszélyt jelent közösségünk számára a tömeges elvándorlás, és az, hogy vésszesen közeleg a 2023-as esztendő, amikor már csupán elemi iskoláinkban lesz engedélyezett a magyar nyelvű oktatás.

Dupka György, a MÉKK elnöke a kétlakiséget jelölte meg jelentős problémaként, illetve azt, hogy a munkaképes korú lakosság jelentős része a külhonban talál megélhetést. Hosszú távon ez településeink teljes elnéptelenedéséhez vezet. Éppen ezért még több olyan, az anyaország által támogatott programra van szükség, amely helyben, jól fizető munkahelyek ezreit hozza létre.

Molnár D. István főiskolai tanár, a KMKSZ beregszászi városi szervezetének elnöke hozzászólásában azt fejtette ki, hogy az ember természetes vágya elsősorban az, hogy a maga és a családja számára megteremtse a mindennapi betevőt, fedél legyen a feje fölött, és biztonságban érezze magát. Csak ezután jelentkeznek az önkiteljesedésre irányuló igények. Ebbe tartozik a kulturális szolgáltatásokra való igény. Mindezen elvárások fokozott mértékben jellemzik a XXI. század emberét, akinek a komfortigénye teljesen más, mint például a XX. század elején élt paraszti elődöké. Innen a következtetés: helyben kell megteremteni azokat a feltételeket, amelyek, ha szerény módon is, de megfelelnek a kárpátaljai magyar közösség tagjai elvárásának.

A magyar kultúra elsősorban a magyarság egységét jelenti – fogalmazott **Szilágyi Mátyás**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja. Értékeink átadása elsősorban a humán értelmiség feladata. A főkonzul szólt azokról a kulturális rendezvényekről, amelyeket a Magyarország beregszászi külképviselete szervezett a koronavírus-járvány ellen hozott intézkedések figyelembevételével.

Ezt követően került sor a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia (AK) okleveleinek és az Együtt Nívódíj átadására (a kitüntetettek teljes listáját lásd az *Elismerések* rovatban).

A találkozó végén bemutatták azt a kilenc kötetet, amely a 2020-as év során az Intermix Kiadó gondozásában látott napvilágot. Ezekről a könyvekről **Marcsák Gergely**, **Kovács Eleonóra**, **Csordás László**, **Zékány Krisztina** és **Dupka György** tartott ismertetőt. Felhívták a figyelmet arra, hogy valamennyi kötet megtalálható elektronikus formában a KMMI honlapján. A rendezvényen megismerkedhettünk az egyetlen kárpátaljai magyar irodalmi folyóirattal, az *Együtt* legutóbbi lapszámaival. A jelenlévők megtekintették az ungvári Turák Angéla képzőművészeti kiállítását.

* A rendezvénysorozat Munkács ősi várában folytatódott. A délutáni órákban **Gyebnár István**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulja, **Albertné Simon Edina**, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja, **Dupka György**, a MÉKK elnöke, **dr. Zékány Krisztina** nyelvész, **Csordás László** irodalomtörténész, a KVIT elnöke, **Kovács Eleonóra** író, a KVIT tagja megkoszorúzták Zrínyi Ilona és a gyermek Rákóczi Ferenc szobrát (alkotó **Matl Péter**) a munkácsi vár felső palotájának bástyáján. Fejet hajtottak a várban egykor raboskodott Kazinczy Ferenc emléktáblánál is, aki baráti kapcsolatban állt Kölcsey Ferencsel, a *Himnusz* szerzőjével.

* A magyar kultúra napja zárórendezvényére Ungváron, a Kárpátaljai Népi Építészeti és Néprajzi Múzeumban került sor. A XII. CARPATICA ART EXPO program keretében **Polják Szergej**, a z Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Középfiskola tanulója elszavalta Kölcsey Ferenc *Himnusz* című versét, majd **Fuchs Andrea**, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület titkára ukrán és magyar nyelven köszöntötte a díszvendégeket, köztük **Albertné Simon Edinát**, Magyarország Ungvári Főkonzulátusa konzulját, **Gyebnár Istvánt**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulját, **Lyah Sándort**, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Nemzetiségi és Vallásügyi Osztályának vezetőjét, **Mikola Kuzselnijt**, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési Főosztályának helyettes vezetőjét, **Borisz Kuzmát**, az Ukrán Képzőművészeti Szövetség kárpátaljai tagozatának elnökét, **Vaszil Kocant**, a Kárpátaljai Népi

Építészeti és Néprajzi Múzeum igazgatóját, a helyi magyar civil szervezetek, intézmények, a sajtó képviselőit.

A magyar kultúra napja alkalmából ünnepi beszédet mondott **Albertné Simon Edina** konzul, **Vaszil Kocán** igazgató, **Borisz Kuzma** tagozatvezető, **Soltész Péter** festőművész.

A képzőművészeti seregszemplén ezúttal 21 kárpátaljai képzőművész – **Badó Attila, Balog Sándor, Brinkács István, Vaskovics Beáta, Homoki Gábor, Kalitics Erika, Klisza Krisztina, Klisza János, Kuruc András, Lésu Volodimir, Matl Péter, Nigriny Edit, Pavuk Andrea, Réti János, Szkakandij Olga, Turák Angéla, Sütő Miklós, Soltész Péter, Soltész Gabriella, Soltész Martin, Olekszandr Canyko** – 50 alkotását állították ki.

A rendezvény második felében **dr. Dupka György**, a MÉKK elnöke a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaság vezetői – **Balázs Géza** elnök és **Pomogáts Béla** tiszteletbeli elnök –, valamint **dr. Zubánics László**, a KMMI elnöke nevében a kárpátaljai magyar kultúra fejlesztésében végzett áldozatos munkájáért okleveleket adott át. A csoportkép elkészülése után a díszes társaság átvonult az ungvári Váralja múzeum-kávézóba, ahol fogadáson vettek részt. Ezúttal Rusznák György tulajdonos és házigazda népi gasztronómiával lepte meg a vendégeket. Az ukrán–magyar alkotóértelmiségi találkozó jó hangulatú beszélgetéssel zárult. A jelenlévők hitet tettek a barátság mellett, és elítélték azokat a provokátorokat, akik a kárpátaljai népcsoportok békés egymás mellett élését, egységét akarják megbontani.

2021. január 29. Ukrajna Egészségügyi Minisztériuma frissítette a koronavírus-járvány szempontjából kockázatosnak minősített országok listáját. A közzétett adatok értelmében Ukrajna továbbra is a vörös zónába sorolja Magyarországot, Csehországot, Szlovákiát és Romániát, tehát aki onnan érkezik Ukrajna területére, házi karanténba kell vonuljon, vagy saját költségen kell elvégeztetnie a koronavírus kimutatásához szükséges vizsgálatot, amellyel igazolja, hogy nem fertőzött. A listán összesen 74 ország szerepel a vörös zónában.

2021. január 29. A Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye tavaly *Mihajlo Lucskaj-díjakat* adott át, idén a *Joszip Terelya-díj* volt soron. Ezt a kitüntetést négy kárpátaljai újságíró kapta, köztük **Tetjana Hricicsuk** is, aki a *Karpatszkiej objektív* című lap szerkesztője.

2021. január 29. A magyar kormány Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásával a magyar tannyelvű iskolák 1–2–3. osztályos tanulói számára tankönyveket vásárolt a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség, amelyeket január 26–28. között adtak át a vidék magyar tannyelvű iskoláinak. A tankönyvek között található az olvasókönyvek és munkafüzetek is, amelyeket Ukrajna Oktatási Minisztériuma is jóváhagyott.

2021. január 29. Anatolij Kosztyuh, a Nép Szolgája párt kárpátaljai parlamenti képviselője a Legfelsőbb Tanácsban módosító tervezetet nyújtott be a helyi önkormányzatokról szóló törvényhez, amely megtiltaná a külföldi állami himnuszok éneklését és lejátszását a tanácsüléseken – adta hírül a mukachevo.net hírportál.

2021. január 29. A 80 éves **Emil Landovszkij**, a függetlenné vált Ukrajna első ungvári polgármestere **Bohdan Andrijiv** jelenlegi polgármester nevében **Dupka Györgynek** átnyújtotta az *Ungvári Városi Tanács oklevelét*. Érdemei közé sorolják, hogy 1991–1994-ben, mintegy 30 évvel ezelőtt, a rendszerváltás után mint helyhatósági képviselő, a helyi soknemzetiségű lakosság polgári jogaiért kiálló, ukrán, ruszin, magyar, szlovák, orosz, zsidó gyökerű képviselőket összefogó Pozíció nevű frakció tagjaként részt vett a helyi polgári társadalmi rend megszilárdításában, a radikális bolsevikok elleni tiltakozások megszervezésében, a helyi magyarság derekas képviselésében.

* Az oktatás minőségéért felelős hivatal kezdte meg működését Kárpátalján, vezetője **Marija Szihetyij** nagyszülősi kistérségi oktatási dolgozó lett. Elmondása szerint az újonnan létrehozott hivatal fő feladata az oktatás minőségének javítása a megye valamennyi oktatási intézményében.

2021. január 30. Nagydobronyban kézműves szakkör indult **ifj. Hidi Endre** vezetésével és **id. Hidi Endre** közreműködésével. A foglalkozások célja, hogy megismertessék a gyerekekkel az agyagozás és a korongozás technikáját, valamint fejlesszék az iskolások kézügyességét. Kiemelten oktatják azokat, akik komolyabban szeretnének foglalkozni a művészet ezen ágával.

2021. január 30. A Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága tájékoztatása szerint négy tehetséges kárpátaljai fiatal nyert az intézmény által korábban meghirdetett *Jó tanuló, jó sportoló* pályázaton.

2021. január 30. A határmenti régiók, azon belül a szállítmányozási folyosók, a vasúti és légi összeköttetés fejlesztésének szinkronizálásáról egyeztettek Ungváron a *MOBI Korszerű határok infrastruktúra – sikeres Kárpátok Régió* on-line konferencia keretében, amit Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei szakemberek tartottak. A konferencián elsősorban az együttműködési lehetőségekről és hatékony összeköttetés kiépítéséről volt szó.

* A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet a tehetséggondozási programja keretében folytatja a fiatal kutató-diákok felkarolását, tényfeltáró írásaik megjelentetését. Legutóbb az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézete két hallgatójának munkája jelent meg könyv alakban a KMMI-füzetek sorozatban. Elektronikus változatuk már olvasható a KMMI honlapján (<http://kmmi.org.ua/konyvtar/kmmi-fuzetek>).

Gorzó Katalin: *Boszorkányság nyugaton. Nyugat-európai boszorkányüldözések kultúranropológiai vizsgálata.*

Tárolt változata: <http://kmmi.org.ua/.../books/KMMI-fuzetek/boszorkanysag.pdf>;

Balla Eszter: *Korláthelmecc. A község történelmi, szociális-gazdasági és vallásfelekezeti fejlődésének sajátosságai a XIV. századtól a XX. század elejéig.*

Tárolt változata: http://kmmi.org.ua/.../KMMI-fuzetek/korlath_001-119.pdf

* Megjelent és a KMMI honlapján is elérhető **dr. Zubánics László** történész vidékünkkel foglalkozó legújabb könyve: *A múlt tükrében elmerengve. Északkelet-Magyarország mindennapjai a XVI–XVIII. század fordulóján.* Helytörténeti tanulmányok. Kárpátaljai Magyar Könyvek 295. Sorozatszerkesztő és felelős kiadó: **Dupka György.** Szerkesztő: **Szemere Judit.** Az előszóból megtudjuk, hogy a „kötet színhelye az egykori északkeleti Felvidék – a Magyar Királyság és az Erdélyi Fejedelemség ütközőzónájában található vidék, amely állandóan a hadak útján feküdt, az itt élő embereknek mégis volt idejük kultúrárt művelniük, várat/palotát építeniük, könyvet kiadniuk. Értékeiknek nagy része elkallódott, azonban a meglévő töredékekből is lehetőségünk van az egész rekonstrukciójára. A kötet a publikálatlan levéltári okmányok (Magyar Országos Levéltár és Kárpátaljai Területi Állami Levéltár), illetve a már napvilágot látott, de a nagyközönség számára ismeretlen dokumentumok újraközlésével (megfelelő jegyzékek, életrajzok, szócikkek közbeszúrásával) a mindennapi élet keretébe illesztve mutatja be és hozza közelebb az olvasóhoz a négy vármegye lakóit, történelmüket, viszontagságaikat és örömeiket.”

Tárolt változata: http://kmmi.org.ua/.../mult_tukre_001-357_02_compressed.pdf

* Megjelent és a KMMI-honlapra is feltöltöttük az *Együtt* irodalom-művészet-humán tudományok-kultúra című folyóiratunk 2020/6. számát, amelyben olvasható KOPRIVA NIKOLETT, VÁRI FÁBIÁN LÁSZLÓ, CSONTOS MÁRIA, NAGY TAMÁS, P. MAKLÁRI ÉVA verse, MÓRA FERENC, ROZGONYI MARGARÉTA, SZ. KÁRPÁTI KATA, FERDINÁNDI GYÖRGY prózája, FARKAS WELLMANN ÉVA beszélgetése VÁRI FÁBIÁN LÁSZLÓVAL, LAJTOS NÓRA könyvismertetése, valamint BÁRÁNY ERZSÉBET, GAZDAG VILMOS, LIBÁK NATÁLIA és DUPKA GYÖRGY TANULMÁNYA. Lapszámunkat BALLA PÁL, BRINKÁCS ISTVÁN, HARANGOZÓ MIKLÓS, HOMOKI GÁBOR KOPRIVA ATTILA, PAVUK ANDREA, SOLTÉSZ PÉTER, SÜTŐ MIKLÓS munkáival illusztráltuk (http://kmmi.org.ua/.../egyutt_borito_2020_6_compressed.pdf.)

Forrás: KMMI, MÉKK, Facebook, www.karpatalja.ma,
www.karpatinfo.net, www.karpataljaturizmus.info, www.zakarpattya.net.ua, stb.)

Szerkeszti a szerkesztőbizottság:

Zubánics László (elnök), Dupka György, Szemere Judit (szerkesztő), Fuchs Andrea.

Megjelenik: havonta két alkalommal.

Az elektronikus újság irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat.

Archívum: kmmi.org.ua